

A XV. DR. URMÁNCZY NÁNDOR

EMLÉKNAP MAROSHÉVIZEN

2.

NEMZETKÖZI TESTVÉRTÉLEPÜLÉS

TALÁLKOZÓ DONOVALYBAN

3.

FŰTÉSSZEZON: NE HANYAGOLJUK

EL A TÉLI ELŐKÉSZÜLETEKET!

4.

A ZIMMETHAUSEN SZAKLÍCEUM ELNYERTE A ZÖLD ZÁSZLÓT, VALAMINT AZ ÖKOISKOLA STÁTUSZT

fotó: Mosneág Gellért

Szeptember éppúgy bővelkedik a természet gyümölcseiben, mint a Zimmethausen Szaklíceum ECO-SCHOOL Bizottság munkájának termésében. Ezen bizottságnak tulajdonképpen az intézmény minden tanára és diákja tagja, akik 2019 óta közösen dolgoznak. Az évek során több tevékenységünk is volt a Hulladék és az Egészséges életmód témakörében, hogy felhívják a figyelmet az egészség elsődlegességére - ez a diákok által választott és 2 éven át használt öko-jelszó is.

Az elmúlt évek során számos tevékenységet végeztünk, a legtöbbet a diákok választották, ők azonosították a problémákat, javasoltak megoldásokat, ezzel is hozzájárulva a környezetvédelem és az egészség fontosságának tudatosításához. Reméljük, hogy a diákok családjai és az egész helyi közösség tanulni fog tevékenységünkéből.

Talán a következő tevékenységeinknek volt a legnagyobb hatása: zöldesítés, szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítható hulladékok felhasználása, annak megtanítása,

hogy mennyire fontos a napi gyümölcs- és zöldségfogyasztás, a napi 30 perces testmozgás, az elegendő folyadékfogyasztás, valamint az egészségtelen szokások és káros tényezők tudatosítása.

Idén ismét elkészítjük a szükséges dokumentációt, kiválasztjuk azokat a témákat, amelyekkel kapcsolatban új tevékenységeket fogunk végezni.

Néhány kiváltság, mely az ÖKO-SCHOOL címmel jár együtt:

1. Csatlakozás a Környezeti Nevelési Ala-

pítvány nemzetközi családjához, amelyben 2022-ben 74 ország, 59.000 regisztrált iskola (ebből 20.000 Zöld Zászlós iskola), 20 millió gyermek és fiatal vesz részt, valamint 1,5 millió tanár koordinálja a tanulók tevékenységét.

2. A Zöld Zászló kitűzése - a minőségi iskolai környezet jelképe.

3. ES logó és jelvények használata az iskolai dokumentumokon.

4. A Környezeti Nevelési Alapítvány által támogatott versenyeken való részvétel.

(folytatás a 2. oldalon)

(folytatás az 1. oldalról)

5. Nemzetközi díjak: éves ökoiskolai tanúsítvány a programkoordinátorok számára, kétévente kiadott ökoiskolai tanúsítvány az ökoiskolák minősítésére. Nemzeti kitüntetések: az intézménynek kiállított ökoiskolai éves oklevél, minden egyes újraértékeléskor odaítélt ökoiskolai trófea, a zöld zászló alatt eltöltött 10 év után odaítélt ökoiskolai plakett, a zöld zászló alatt eltöltött 20 év után odaítélt ökoiskolai embléma.

6. Ingyenes részvétel a nemzeti szinten szervezett versenyeken a partnerségi megállapodásoknak megfelelően.

Ezúton közöljük a Kárpát-Dunántúli Geoökológiai Központ elnökének levelét is.

Tisztelt Igazgatók, tisztelt Ökoiskola Program koordinátorok, kedves diákok, tanárok,

szülők!

Annak tudatában, hogy a Nemzetközi Ökoiskolai Program fejlesztése nem maradhat félbe, reméljük, hogy a Környezeti Nevelésért Alapítvány (FEE) és a Centrul Carpato-Danubian de Geoecologie (CCDG) által megítélt Ökoiskola cím megszerzését ünnepi eseménynek tekintik.

A Zöld Zászló kitűzése lehet az új tanév első jelentős tevékenysége, melybe a helyi közösség is bevonható. Reméljük, a zászló megtisztelő helyet kap, valamint a folyamatos tevékenységek által a jobb, tisztább, zöldebb világ iránti remény jelképévé válik.

Gratulálok a már elért eredményekhez és sok sikert kívánok a jövőre nézve! Reméljük, hogy Önök is fontosnak tartják a környezet

gondozását és szeretetét, valamint az intézményükben tanuló diákok a világon élő több mint 50 millió gyerek/fiatalhoz csatlakozva jobb irányba formálják a világot, felelősségteljesen takarékoskodnak az erőforrásokkal, és részt vesznek a természet védelmét szolgáló akciókban!

Biztosítjuk Önöket támogatásunkról, és reménykedünk a további együttműködésben!

Értékelve mindazt, amit az Önök által formált nemzedékekért végeznek,

Prof. Dr. Cornelia Dincă.

A programmal kapcsolatos tevékenységeinket az iskola Facebook oldalán követhetik.

A projekt koordinátorai: Cotrigăanu Cristina-Elena és Rutter Ilina Otilia

A XV. DR. URMÁNCZY NÁNDOR EMLÉKNAP MAROSHÉVÍZEN

A 15. dr. Urmánczy Nándor Emléknapon / fotó: Farkas Aladár

Az idén szeptember 11-12-én tartották a hagyományos megemlékezést dr. Urmánczy Nándor egykori országgyűlési képviselő és író tiszteletére. Az eseményt a maroshévízi székhelyű dr. Urmánczy Nándor Egyesület és a helyi R.M.D.Sz. szervezte.

Ighirdetéssel, majd koszorúzással kezdődött a rendezvény, amelyet megtisztelt jelenlétével több magyarországi személy, az örömeink nagybányai szervezete, Bende Sándor parlamenti képviselő, Barti Tihamér Hargita Megye alelnöke, dr. Sáska Zoltán Magyarország budapesti konzulja, Fráter

Olivér a Nemzetstratégiai Kutatóintézet főtanácsadója, Bodor Attila Maroshévíz alpolgármestere, az R.M.D.Sz. helyi elnöke, Szabó Kálmán Urmánczy leszármazott, illetve az Egyesület tagjai.

Egy főhajtás erejéig megálltunk dr. Urmánczy Nándor mellszobránál is, majd a Közösségi Házban sor került az Urmánczy-díj átadására. Az idei díjazott Fazakas Szabolcs volt, az Erdély minipark megálmodója és kivitelezője. A laudációt Fráter Olivér tartotta. Ugyanő ismertette a keresdi Bethlen-kastély felújítási munkálatait. Vetített képes előadás keretében vázolta a kastély

és a Bethlenek történetét.

Több könyvismertető is elhangzott. Dr. Székely András nemzetstratégiai kutató ismertette a több mint 30 éves kutatómunkáját és a megjelent könyveit. Segyevy Dániel Zoltán doktorandusz bemutatta Térképművek Trianon árnyékában című atlaszát. Komán János ismertette Bodor Ferencről írt könyvét, Laczkó Szentmiklósi Endre gyergyóremetei történelem és filozófia tanár részletelesen ismertette Török Zoltán Remete című könyvét. Dénes Géza maroshévízi nyugalmazott testnevelő tanár verseiből olvasott fel és ismertette a mostanig megjelent kötetét. Dedikálással fejeződött be ez az érdekes kulturális momentum. Ebéd után (állófogadás) a maroshévízi Urmánczy-kastély adott otthont egy festmény kiállításnak, ahol Bajkó Ramóna alkotásait láhatták az érdeklődők. A városi Művelődési Házban a Székely góbkék szórakoztatták kabaréjukkal a kb. 500 fős közönséget. Este a Sport bárban szüreti bálra került sor.

Vasárnap az Urmánczy-strand kertjében főzőversenyt szerveztek, hat csapat részvételével. Szabadtéri fotó kiállítás és ügyességi játékok színesítették a rendezvényt. Huskykutya bemutató is szerepelt a programban. A gyergyóremetei fúvószenekar szórakoztatta a jelenlévőket.

Gazdag és változatos program részesei lehettünk.

Farkas Aladár

NEMZETKÖZI TESTVÉRTELEPÜLÉSI TALÁLKOZÓ DONOVALYBAN

Testvértelépülések Találkozója / fotó: Farkas Aladár

A legkisebb testvér, Dóval (Donovaly, Szlovákia) szervezte a három testvérváros meghívásával (Aba, Borszék és Tallós) ezt a találkozót. Egy háromfős delegáció (Mik József polgármester, Bajkó Gyula önkormányzati képviselő és jómagam) képviselte településünket ezen a közép-szlovákiai találkozón. A cél a kapcsolattartás erősítése a testvértelépülések között. Egyfajta tapasztalatcsere, ahol a polgármesterek, önkormányzati képviselők elmondják munkamódszereiket, tapasztalataikat.

A kötetlen beszélgetések során sok érdekes és értékes ismeret cserél gazdát. A találkozót megtisztelte jelenlétével Fülöp Andrea,

Magyarország szlovákiai alkonzul asszonya, Besztercebánya járás vezetője, a Dóval mikrorégió elnöke, Bihercz Imre és felesége, aki ezeket a kapcsolatokat kezdeményezte, ifj. Bihercz Imre és felesége. Lehetőségünk volt betekinteni ennek a téli síparadicsomnak az életébe. Miroslav Dano polgármester és csapata bemutatta a hivatalt és a várost. A 7 kis falucskából álló község alig 250 fős, de 9.000 szálláshellyel rendelkezik: szállodák, panziók, éttermek várják a vendégeket. A település 370 éves múltra tekint vissza. Az első telepesek favágók és szénégetők voltak, akik a közeli besztercebányai rézbánya részére égettek szenet. 1938-ban épült az

első szálloda (ott voltunk elszállásolva). 1989 után indult rohamos fejlődésnek: rönkházak épültek, megépült a libegő, a meseváros. A 950 tengerszint feletti település csodálatos tájakkal, játszóterekkel, gyerekvárossal és igazi családbarát létesítményekkel várja vendégeit. Évente 400 ezer vendéget fogadnak. A környező hegygerincek lenyűgözőek. A siklóernyősök kedvelőinek is ideális repülési lehetőség. A bobbálya is mágnesként vonzza a vendégeket. Minden korosztály megtalálja a számára fontos kapcsolódási lehetőséget. A téli síparadi-csom 1992-től 20 nemzetközi kutya-fogathajtó versenyt szervezett (világ-bajnokság, európai bajnokság). Lehetőségünk volt meglátogatni a kutya-fogat történetét bemutató múzeumot. A felnőttek is élvezték a Habakuky mesefalu létesítményeit, a Miki egér gyermekparkot és a Donovalkovo gyerekfővárost, ahol több órát is eltöltenek a családok. A távolabbi helyszínekre a Donovaly Express turistavonat vitt, ahol többek között láthattuk a történelmi bányai vízvezeték maradványait. Szállásunk a Sport Hotelben volt, de meglátogattuk a Residence Hotel/Club Szállót is, Donovaly legnagyobb szállodáját. Hatszemélyes nyitott felvonóval mentünk fel az 1370 m magas Nová Hol'a csúcsra, ahonnan gyönyörű körpanoráma tárul a turista szemé elé. Állítólag tiszta időben látszanak Budapest fényei.

Összinté, barátságos és gyümölcsöző látogatás (találkozó) részesei voltunk.

Farkas Aladár

VIRTUÁLISAN IS MEGLÁTOGATHATÓ BORSZÉK

Immár Borszék is feliratkozott azon üdülőhelyek sorába, amelyek esetében virtuális sétán is részt vehetnek az érdeklődők. Több hónapos munka után sikerült a végére járni annak a projektnek, mely által a város két legfontosabb turisztikai útvonalát digitalizáltuk. Ennek megvalósítására két pályázatot is benyújtott a Pro Borsec Alapítvány a Borszéki Városházával együttműködve, mindkettőt Hargita Megye Tanácsa finanszírozta.

A turizmus digitalizációja szükségessé vált egy olyan korszakban, amikor a turisták úgy érzik, hogy gyors és egyszerű hozzáférésre van szükségük a turisztikai információkhoz. A megyei tanács támogatása és a marosvásárhelyi Blue Strategy Kft. munkája révén sikerült digitalizálni Borszék legfontosabb turisztikai látványosságait.

Pontosabban az üdülőhely 1. és 5. számú

turisztikai útvonalát tették elérhetővé az online világban, hiszen a város 15 hivatalosan is nyilvántartott turisztikai útvonala közül ez a kettő tartalmazza a legtöbb turisztikai látványosságot. Az első számú útvonal az, amely magába foglalja a legtöbb látnivalót a Kerekszék Természet Földtani Rezervátumból. Így virtuálisan utazhatunk a Turisztikai Információs Iroda – Ősforrás - Jégbarlang

- Medve barlang - Borszék / Turisztikai Információs útvonalon, és szemügyre vehetjük, többek között, az Ásványvíz Múzeumot, a Tündérkert és más látványosságokat is. Az ötös számú útvonal tulajdonképpen a fürdőtelepen vezet végig a virtuális látogatót, megmutatva a nyári bobbályát, a Napfürdőt vagy éppen az új wellness-központot.

A két pályázat összértéke 14 500 lej, ebből 13 ezer lejt biztosított Hargita Megye Önkormányzata, míg az önrész 1500 lej volt. A virtuális túra a polgármesteri hivatal honlapjáról érhető el (www.borszekvaros.ro)

Rédai Botond

IX. NOSZTALGIA FESZTIVÁL

2022. AUGUSZTUS 19-21.

fotó: facebook/Borsec Fest - Nosztalgia Fesztivál

„Szébb és minden tekintetben érdekesebb vidéket alig lehet elképzelni Borszék környékénél. Mintha a mindenható természet egy varázskertbe akarta volna foglalni az Isteni jótekonyság e helyét, hogy azt ne csak hasznossá hanem gyönyörködtetőé is tegye.”

(Bárá Orbán Balázs)

Még álmodni sem tudnánk szebbet. Hát nem? Mi kell ennél több Borszéken? Ismét egy olyan rendezvényre került sor, amely csodákat művel. Csodákat, hisz ez a kis fürdőváros mesészerű álmából felébredve egy olyan időutazásban vesz részt, olyan dolgo-

kat próbál megvalósítani, amely visszahozza évszázados hírnevét. Stílus, elegancia, pompa az egykori fürdőváros életét elevenítette meg a Nosztalgia Fesztivál csodálatos három nap alatt.

A korabeli ruhákba öltözött résztvevők idén is átvarázsták a fürdővárost. E három nap forgatagában úri dámák és peckes urak mesészerűen sétáltak Alsó- és Felső-Borszéken, vagy éppen lovas kocsizni mentek, ahogyan nagyanyáink is tehették az 1900-as évek elején.

A fesztivál célja újra átélni a XX. század

első felének hangulatát, a fürdőváros fénykorát. Azt a kort, amikor úri hölgyek és urak korzóztak a Főtéren, a sétányokon fúvós zenekarok zenéltek, a teljes pompájukban tündöklő, szecessziós szállók előkelő vendégeket fogadtak.

Köszönet a rendezvény megálmodóinak, Kelemen Ferencnek és Kolbert Tündének és ígérjük hogy meg próbáljuk tovább álmodni mindig szebbé és gazdagabbá varázsolni.

Mind tudjuk egy rendezvény megszervezése nem kicsi dolog, ezért hálával és köszönettel tartozunk minden egyes személynek, aki bármilyen formában részt vett rendezvényünk támogatásában: szervezők, anyagi támogatók, meghívottak, fellépők, fényképész- és videóképzítők, hangosítók, szállásadók, éttermet üzemeltetők, díszletek előkészítésében, takarításban segítők és még sorolhatnám.

Köszönet Önöknek, hogy bekapcsolódtak időutazásunkba, ahol felcsendültek koncertek, opera- és operett-darabok, film-szlágerek, régi idők dalai, szonok valamint társasági szalontáncok, amellyel, remélem, elvarázstuk Önöket, és olyan emlékezetes pillanatokat nyújthattunk, amelyről még utódaink is mesélni tudnak

Üdvözlettel,
Mosné Ilona szervező

FÜTÉSSZEZON:

NE HANYAGOLJUK EL A TÉLI ELŐKÉSZÜLETEKET!

Rég nem tapasztalt méretű lakástűz volt Borszéken szeptember 18-án, a Kiss család otthona vált a lángok martalékává. Az eset kapcsán újfent felmerül a fűtésrendszerek előkészítésének fontossága még a hideg időszak beállta előtt.

Az utóbbi években nem igazán voltak ilyen jellegű problémáink, a lakosság megértette, hogy a szakszerű előkészületek a saját biztonságukat szolgálják – fogalmazott Simon Zsolt önkéntes tűzoltó parancsnok-helyettes. Mint kiemelte, ahhoz, hogy a tüzesetek elkerülhetők legyenek a téli időszakban, minden ingatlan tulajdonosnak le kell ellenőriztetnie saját fűtésrendszerét, ezt törvényes előírások is egyértelműen szabályozzák. Az önkéntes tűzoltó kiemelte, az előírások szerint a kéményeket 3 havonta kell

fotó: Rédei Botond

takarítani, ám ha ez nem is történik meg, a tél beállta előtt ezt mindenképp meg kell tenni. A kémények esetében nem csak a takarításra kell figyelni, hanem azok állapotát is le kell ellenőrizni annak teljes magasságában, hiszen megeshet, hogy helyenként javításra szorul. Mindezek mellett az ingatlan villanyvezetékeit is érdemes górcső alá venni, hiszen télen a megemelkedett villanyfogyasztás miatt ezek terhelése is nagyobb. „Ugyanakkor a fás kályhákat sem szabad elfelejteni, azoknak az állapotát is fel kell mérni. Nagyon fontos, hogy ezeket a lépéseket mindenki megtegye, hiszen csak így tudjuk megelőzni a bajt. Régebb sok tűz volt ezek elhanyagolása miatt, szerencsére most már legtöbbször tudatosították magukban az előkészületek fontosságát – jegyezte meg Simon.

Rédei Botond

A XXIX. EKE VÁNDORTÁBORRÓL

fotó: Farkas Aladár

Két év kényszerű szünet után megrendezésre került az Erdélyi Kárpát Egyesület Vándortábora. Ez alkalommal a helyszín Gyimesfelsőlok volt, augusztus 2-7 között, a szervezők pedig a csíkszéki EKE. Gazdag és változatos programot kínáltak a

résztvevőknek. Volt gyalogtúra, honismereti túra, gyerektúra, kerékpáros túra, autóbuszos honismereti túra, fotós és szekeres túra. A bőség zavarával küzdöttünk, hogy minél több helyre eljussunk. Én három túrára jelentkeztem: első nap a Határőrök nyomában túrát

választottam (egy közepesen nehéz túra) nemcsak a közel 20 km-es táv miatt, hanem a szintkülönbség miatt is (+850 m és -950 m). Túravezetőink jóvoltából kellemes kirándulás volt, sok látnivalóval. Másnapra a Karakó túrát választottam, amely könnyebbnek bizonyult, csak 15 km-es volt és csak +/-650 méteres szintkülönbséggel. Ez is élménydús volt. Harmadik napra egy fotós túrát választottam, ami könnyű túrának tűnt (15 km gyaloglás és +/- 100 méteres szintkülönbséggel). Sikerként meglátogatni Borospatakán a gyimesi csángó Skanzent, egy gardonkészítőt és bebarangolni a Borospatak völgyét, sok-sok fotót készíteni. Igazi időutazás volt. Kiegészítő programként volt könyvbemutató, filmvetítés, közönségtalálkozó (Kenyeres Oszkárral), tematikus előadások stb. A regisztráció alapján 1.065 résztvevője volt az idei tábornak.

Gratulálunk a szervezőknek a tartalmas programokért.

Elekes Ignác borszéki EKE-tag

MAGYAR SZENTEK

KAPISZTRÁN SZENT JÁNOS

Giovanni de Capistrano 1386-ban született Capestranoban. Minden tehetségét és erejét Krisztus ügyének és a ferences rend megújításának szentelte. Újra életre hívta a vándor prédikátorságot, prédikációinak nagy hatása volt idegen nyelvterületeken is. Aszkéta életmódot folytatott, gyalog és mezítláb járt, napjában egyszer evett, ágya a puszta föld, párnája (vánkosa) egy kő vagy egy darab fa volt. Volt pápai tanácsadó és pápai legátus is. A magyar rendek először 1452-ben hívták Magyarországra, hogy hirdesse az igét. Ekkor kezdte hangoztatni felismerését, hogy Magyarország megsegítésén múlik Európa

és a kereszténység jövője a török veszedelem miatt. Útban Magyarország felé kapta meg a pápa levelét, hogy hirdesse meg a török elleni keresztes hadjáratot. Ebben támogatást csak a magyar néptől és a szent életű Hunyadi Jánostól kapott.

Amikor híre jött, hogy a szultán Nándor-
fehérvár felé közeledik, 60 ezres sereg gyűlt össze, valamennyi katona Kapisztrán János gyűjtő szava és hite hatására indult hadba.

A két Jánost, Hunyadi és Kapisztránt, barátság kötötte össze. Hadi téren Hunyadi műve, lelkiileg Kapisztráné a nagy nándorfehérvári diadal (1456), melynek emlékére

II. Kallixtus elrendelte a déli harangszót és Urunk színélváltozásának ünnepét.

Mindkét hőst, Kapisztrán Jánost és Hunyadi Jánost is a harcterek járványa, a pestis vitte halálba még a győzelem évében. Kapisztránt 1690-ben avatták szentté.

Évtizedes hagyomány, hogy október 23-án, Kapisztrán Szent János liturgikus emléknapján hivatalos magyar küldöttség vesz részt a szent szülőhelyén, Abruzzo tartomány Capestrano városában polgári és egyházi ünnepségeken. Ez a hagyomány Mihályi Géza 56-os forradalmár, a menekült magyar diákok szövetségének elnökének nevéhez fűződik.

Ballai Erzsébet

NYELVÉBEN ÉL

ELMENT FÖLDVÁRRÁ DESZKÁT ÁRULNI

A meghalás tréfás és gúnyos kifejezésére különösen sok szólása van nyelvünknek. A „beadta a kulcsot, fűbe harapott, otthagytta a fogát, letette a kanalat, üresen hagyta a csizmáját” szólásokkal rokon értelmű ez a népi eredetű, közismert, tréfás kifejezés is: „Elment Földvára deszkát árulni.”

Az elmegy ige nem állandó eleme a szólásnak. Mikszáth egyik elbeszélésében például így ír: „Nem rém előtte a kaszás ember...ő vitte el nagyanyót is deszkát árulni Földvára.” Néha a legfontosabb elem „Földvár” is hiányzik a kifejezésből: „DE az neki

mindegy, ő már deszkát árul.”

Szólásunk tehát tulajdonképpen külön-külön is azonos jelentésű kifejezés egybeolvasásából keletkezett: „deszkát árul” – nem is tréfás, hanem inkább szépítő, körülíró kifejezés. Nem nevezi meg a halált, csak utal rá azzal, hogy a nép tudatában a „koporsó” képzetét keltő deszkát említi.

Aranynál is így találjuk a deszka = koporsó kifejezést: „S Györgyöt e csapással hús verembe tennék / Hol, mint egy repedt csont, deszka közé kötve, / Ítéletnapig sem forradozna össze.”

A „Földvár” része a szólásnak önállóan ritkábban használatos, azonban előfordul, hogy azt mondják az eltávozottra, hogy „ő már régen Földváron van”, de egyértelmű, hogy „Földvár” a földet, a sírt jelenti.

Ilyen az emberi természet, tréfál, viccel a halállal is. Máskor eufemisztikus, megszépítő kifejezéseket hallunk, mondunk: „jobbélre szenderült”, „kilehelte a lelkét”, „Isten magához szólította”, „égben van.” Próbáljuk a halál borzalalmát enyhíteni, ha lehetséges ez egyáltalán.

Ballai Erzsébet

ÖT SÚLYOS HIBA,

AMIT EGYRE TÖBB SZÜLŐ ELKÖVET A NEVELÉS SORÁN.

Biztosan jó a szabadelvű nevelés? Biztosan jó, ha a gyermek uralkodik a szülőkön, és ők magukból kifordulva igyekeznek megfelelni a gyermeknek? Hova tűnnek a nevelésből a korlátok? Hová tűnnek a szabályok? Tényleg jó, ha gyermek irányítja a szülőt?

Folytathatnám az ilyen és hasonló kérdések sorát, de most következzen 5 nevelési hiba, külföldi és magyar szakembertől.

1. Félünk gyermekeinktől

A gyermek elkezd hisztizni. Az édesanya azt sem tudja mit tegyen, hogy a gyermeke kedvében járjon.

Hiba! Ki itt a főnök igazából? Hadd hisztizzen, rá kell hagyni. Ne fáradozz csak azért, hogy mindenáron a kedvébe járj- annál inkább gondoldj arra, hogy ez megtanítatja vele azt a leckét, hogy egy kis hisztiért, még nem fog bármit megkapni, ami csak eszébe jut. Csak Téged tesz próbára, hogy meddig mehet el.

2. Csökkennek a gyerekekkel szembeni elvárásaink

Amikor a gyerek rosszkodik, akár mások előtt játssza meg magát, akár otthon gorboskodik, a szülők megvonják vállukat és azt mondják, "ilyenek a gyerekek".

Pedig nem! Sokkal többre képesek a gyermekek annál, mint amit a szülők elvárnak tőlük. Legyen szó illemlről, a szülők nagyszülők, idősek iránti tiszteletéről, házi munkáról, önállósodásról, próbálkozásról, gyakorlásról, vagy akár az önuralomról.

Két ok lehet, ha ezeket nem teszik meg: ha nem tanítottad meg nekik, vagy ha megtanítottad, de nem várod el tőlük. Ilyen egyszerű. Meglátod, egy idő után már nem kell kérned sem, maguktól is megcsinálják.

Ekkor már arra kell ügyelni, hogy amit meg tudnak tenni, azt mindig megtehessék

ne akadályozd, vagy korlátozd, hogy most csinálhatjátok, most nem csinálhatjátok, mert az dacot, dühöt, szomorúságot vált ki bennük. Ennek legtöbbször egyenes következménye lesz a hiszti.

3. Eltűnőben a "közös" nevelés

Manapság már nem nagyon lehet a rendetlenkedő gyermekre rászólni az utcán, de már az iskolában a tanároknak sem, éppen a szülők rosszallása miatt. Minden szülő úgy gondolja, hogy az a tökéletes nevelés, ahogy ő neveli gyermekét, és nem bízik a tanároknak, vagy más idegen felnőttekben. Nem hisz a tanároknak vagy más felnőtteknek, mikor ők valamilyen viselkedési problémára hívják fel figyelmüket gyermekükkel kapcsolatban. Egyre gyakoribb, hogy a tanítókat, tanárokat okolják, ahelyett, hogy fegyelmeznék gyermeküket.

4. Mindig az egyszerűbb utat választjuk

A szülők manapság elfoglaltabbak mint valaha. A türelmet a 21. század gyermekeinek is meg kell tanulniuk, azt, hogy nem ők állnak mindig a középpontba, megtanulhatják, hogy segíthetnek is szülőiknek, természetesen a fejlettségüknek megfelelően, és azt is szem előtt tartva, ha egyszer megengedem, akkor legközelebb se legyen probléma ha segíteni akar. Legyen lehetősége a próbálkozásra, gyakorlásra egyaránt.

Mindig csak akkor, és annyit segítsünk, amivel azon a ponton át tudjuk segíteni, ahol elakadt.

Nekünk is a nehezebbik utat kell választanunk ahhoz, hogy gyermekeink is nekivágnak a nehezebbik útnak. Meg kell tanítanunk a türelemre, az önálló játszásra, az új tevékenységek lehetőségei kipróbálására, biztatni a gyakorlásra, de mindezt a kellő figyelmünkkel, a szükséges időben és módon

történő segítségünkkel.

5. A gyerek igényei, akarata diktál

Természetes jelenség, hogy először gyermekeink gondjaival vagyunk elfoglalva, ami az evolúció szempontjából még hasznos is. Manapság azonban túl messzire mennek a szülők akkor, amikor teljesen félredobva saját igényeiket, csak a gyermek érdekeit, igényeit tartják szem előtt.

Semmi rossz nincs a "nem" szó használatával esetenként, vagy azzal, ha megkérjük a gyermeket, hogy egy kicsit legyen türelmemmel.

Felmerülhet a kérdés, emögött valóban a gyermek áll, vagy inkább az a szülő, aki mindezt hagyja?

A szülőké a hatalom, csak éppen nem szeretnek élni vele. Ha mindezt a szülők nem tennék meg, és a helytelen viselkedésnek valóban lennének következményei, és észrevennék a szülők, hogy a gyerekek csak a határokat feszegetik, akkor tudnának erős, rugalmas gyermekeket nevelni, akik felnőttként is könnyedén megállják helyüket.

"A szigor nem zárja ki a szeretetet."

A szabadelvű nevelési módszer következtében gyermekek ezrei válnak végtelenül szorongóvá. Az egészséges gyermeki fejlődéshez a szereteten kívül elengedhetetlen a következetesség, a szabályok, keretek-korlátok, értékek megtartása. Az énfeljedés egyik alapja hogy megtanuljuk az énközpontúságunk határait, ehhez pedig a szülőknak kereteket, határokat kell szabniuk. Ha ez nincs meg, önállótlanyságot, kontrollhiányt okoz, minden helyzet frusztráló lesz.

A frusztráció, szorongás, agressziót, féltelmet vált ki.

Kovács J.

KI VAGYOK ÉN?

A sokak számára jól ismert, szeretett Molnár Mária óvónéni játékra hívja így, az új tanév kezdetén a kedves olvasókat. A mellékelt kép az 1970-71-es tanév alsóborszéki óvodái csoportot ábrázolja. Ki az, aki magára ismer? Esetleg volt óvodás társára? Vagy akár egy jó hangulatú történet jut eszébe róla? Nostalgiazzanak bátran, röpküljenek vissza az óvodába, iskolába!

MESÉLŐ MÚLT

BORSZÉK, 1942 SZEPTEMBER 12.

Aki Budapestről Borszékre megy, annak keresztül kell mennie Topliczán is. Igénytelen nagy község ez, melynek abból áll minden nevezetessége, hogy nincs és nem is lesz színháza, ellenben van egy pár gőzmalma — vizerőre alkalmazva. Azonkívül van benne egy »Nagyvendéglő«, amely átkozottul kicsi, hanem a vendégszobái olyan gyönyörűséges kékre vannak meszelve, hogy az ember benne Nápoly tavaszi ege alatt képzelheti magát. Akár klimatikus gyógyhely lehetne minden egyes szoba!

Budapestről Borszék sok macskaugrás ám! Szászrégenig vasúttal röpködünk, onnan pedig egy hosszú nyári napot kell végig kocognunk holmi fiákeren. Topliczán túl azonban kedves az utazás: csakhamar belekanyarodunk egy rengeteg havas őserdőseibe, hol pompás serpentinek mérsékelt hágóin emelkedünk fel a roppant hegytetőre, mely Borszéket a zajos világ lármájától gondosan elzárja. Ez a havasi út olyan elragadó, hogy az ember észrevétlenül valami édes, méla varázslatba esik, amint tekintetét végig legelteti a sötét fenyvesek méltóságos, komor birodalmán. El tudnám nézni azt a panorámát életem hosszáig! Pedig én a havasi világot általában nem igen szeretem. Mindig nyomaszt az a hűvös, meddő homály, mely a fenyveserdők vidékét szomorún megfekszi. A tetőről hamar leérünk Borszékra, melynek fürdőtelepe sűrű fenyőerdőktől körülvett tágas völgykatlanban fekszik. Már távolról látható, hogy itt nagyobb szabású fürdővel van dolgunk. Stilszerű villái messze intgetnek a közeledő elé. A telepen egyszerre

valami előkelőbb világ levegőjében érezzük magunkat. Széles, jól gondozott főút, kétfelől éjjeli lámpák oszlopával. Balkonos villák, boltok, bazárok, vendéglők s egy pár fényképész mintakirakata. Szerteszét tisztára seprt sétatutak fehérén kanyargó csíkjai, melyek itt is, ott is a szomszédos fenyvesek csendes sűrűjébe futnak. Fő vendéglőjében, a Reményében mozgalmas, nagyvilági élet; hatalmas étterme zúg a sokaságtól, mialatt Rosenfeld Albert vendéglős, lekötöztető nyájassággal és figyelemmel jár-kezel a tömegben, éber szemekkel őrködve a pontos kiszolgálás fölött, amit feketébe öltözött fehér kötényű pincérek végeznek szorgosan. Egyebek is vannak, amik szükségesegek egy jó hírű fürdőbe. Van olvasóterem, melyben a »Fővárosi Lapok«-tól a »Figaro«-ig sok mindenféle lap áll a közönség rendelkezésére. Van zongora és játékszoba, valamint elég nagy kurszalón, melyben jelenleg a Deák Péter szintársulata tart előadásokat. Igaz, hogy ez utóbb említett helyiségek egy régi, dísztelen földszintes épületben vannak s a berendezés is igen-igen

polgáriak bennök, de ezeken — hallomásom szerint — a közeljövőben segíteni fognak. Ez épp oly kíváncsi, mint az, hogy a borviz-üzlet és a fürdő igazgatása jövőre kettéválasszassék, mert így természetesen több esik a gondból a borviz-üzletre, mint a vendég közönségre. Ami az árakat illeti, az ellen nincs mit panaszkodni: háromszáz forinttal egy két tagú család úriasan megélhet négy hétig, beleszámlítva szállást és minden egyebeket. Legfőkébb az ellen lehet kifogás, hogy a társas élet nyomott és széthúzó, ami némi magyarázatát a fürdő nagyságában leli. Egyébiránt Borszék vonzóereje nem is az efféle külsőségekben áll, hanem jó levegőjében és pompás vizeiben, melyek itálnak és fürdőnek majdnem páratlanok. Erős szénsavas és vasas vizei itt is, ott is rengeteg bőségben forrnak fel a földből. A fürdők berendezése is teljesen modern, minden tekintetben. Hideg vízkurájában bárki megbízhatik, tükör fürdőiben pedig aki egyszer fürdött, soha sem felejt. Hírneves »Lobogó« ja valószínűleg ezeremester: hideg, metsző hullámaival annyiféle bajnak lehet gyógyítója. Majdnem érthetetlen, hogy jelenleg oly kevés vendég van Borszéken! Az összes beírtak aligha megütik a harmadfélszázat. Budapestről itt nyaralnak: Kókai Lajos könyvkereskedő két leányával, dr. Heinrich Károly tanár és családja, dr. Concha Győző egyetemi tanár és családja, Jakob Ödön és neje, stb. Megemlítem még, hogy pár napig itt időzött az öreg Brassai Sámuel bácsi is (Erdey polihisztor).

Közreadja Pethő Csongor Jakob Ödön alapján
FŐVÁROSI LAPOK, XXXII. évfolyam 197. szám
Vasárnap, 1895. Július 21.

40-ESEK OSZTÁLYTALÁLKOZÓJA

fotó: Balázs Emil

2022. szeptember 10-én hétvégén tartották találkozójukat azok a borszékiek, akik 1996-ban végezték az általános iskolát. Az esemény 10 órakor kezdődött, a hagyományos osztályfőnöki órának a Kultúrházban működő iskola III. B osztályosok tanterme adott otthont. A kötetlen beszélgetést Csoréa Mária nyugalmazott tanítónő vezette. Ezt követően a hálaadó szentmisét Elekes Szabolcs római katolikus plébános celebrálta a templomban, ahol a kereszténység megtartó erejéről beszélt.

A mise végén virágokkal fogadták a hozzátartozókat az ünnepeket. A csoportkép megőrzi az utókornak ezen jeles eseményt. Mint mindig, most is volt, aki külföldről, más településről jött haza, és volt borszéki, aki nem tartotta fontosnak ezt a találkozást. Az ünnepi ebédre az Árvácska vendéglő éttermében került sor.

Őszinte köszönettel a résztvevőknek és szervezőknek egyaránt, Móga Attila

TÍZEZER LÉPÉS NAPONTA

Miért napi 10 000 lépés?

Egészségünk érdekében átlagosan úgy kellene kipipálnunk a 10 000 lépést, hogy teszünk egy laza sétát egy üveg vízzel a kezünkben és a legkényelmesebb edzőcipőnkben, a gondolatainkat pedig séta közben rendezzük. Miért? Értünk és az egészségünkért!

A fizikai mozgás endorfinokat szabadít fel, kiküszöböli a kortizon nevű stresszhormont, és a nem kívánt kilók leadásával segít a fogyásban.

A napi 10 000 lépéses módszer az utóbbi időben egyre népszerűbbé vált. Ha még mindig nem egyértelmű, hogy mit jelent ez a lépésszám, segítek meghatározni az alapszintet. Természetesen a lépések hossza személyenként eltérő.

Nagyjából 10 000 lépés azt jelenti, hogy körülbelül 5 mérföldet teszünk meg, ezalatt 400-500 kalóriát fogyasztunk.

A legtöbb ember 1000 lépésenként körülbelül 30-40 kalóriát éget el, ami a 10 000 lépéses módszer szerint 300-400 kalóriát jelent. De ez csak becslés. Az elégetett kalóriák száma egyénenként, a testtömegtől és az erőfeszítéstől függ.

Nemcsak a sport faragja le a plusz kilókat, hanem az olyan háztartási tevékenységek is, mint a ruhák vasalása és a ház körüli takarítás. Orvosszakértők összeállítottak egy rangsort azokról a fizikai tevékenységekről, amelyek "megeszik" a kalóriákat.

A Nicolae Hâncu által szerkesztett Az elhízás ábécéskönyve szerint kevesebb mint 100 kalóriát veszíthetünk 30 perc alatt olyan tevékenységekkel, mint a ruhák vasalása (70 kcal), ház körüli takarítás és a séta (75 kcal), mind-egyik könnyű intenzitásúnak számít.

Ezután következnek a mérsékelt intenzi-

tású tevékenységek, azaz a gyors séta (150 kcal), tenisz (150 kcal) és a könnyű kerékpározás (180 kcal).

Azok számára, akik fél óra alatt körülbelül 200 kalóriát szeretnének elégetni aerobik tánc vagy zumba (195 kcal), úszás (210 kcal), élénk kerékpározás (240 kcal), intenzív teniszezés (240 kcal) ajánlott.

A 1,6 km/10 perc sebességű szaladás 300 kalóriát, a könnyű síelés 310 és a mérsékelt síelés 350 kalóriát éget el. A 10 000 lépés helyettesíthető 45-60 perc kertészkedéssel, 30 perc kerékpározással, 30 perc táncsal, 20 perc gyors úszással.

Rengeteg tevékenység közül választhatunk, éljünk vele egészségünk érdekében!

Julianna Bordanciu

FARMLÁTOGATÁS A TEJBÁNYÁBAN

A Culturarium Egyesület jóvoltából iskolánk végzős diákjai Alfaluba látogattak, Bányász József Tejbányájába. A látogatás során megismerkedhettek a sajtókészítés folyamatával az állattartástól egészen a kész termékig. Emellett lehetőségük nyílt egy olyan életszemléletbe is betekinteni, mely az elmúlt évszázadban igen jellemző volt környékünkön, napjainkban viszont, sajnos, eltűnőfélben van. Ezen életforma a természet-állat-ember összhangjára épül, illetve "a két lábbal a földön" elvet vallja.

A farmlátogatás után ínycsebbnél ínycsebb sajtókat kóstolhattunk meg. Ezúton is köszönjük ezt a nagyszerű élményt!

Az esemény a **Hargita Megye Tanácsához** benyújtott sikeres pályázat révén jöhetett létre.

Móga Renáta

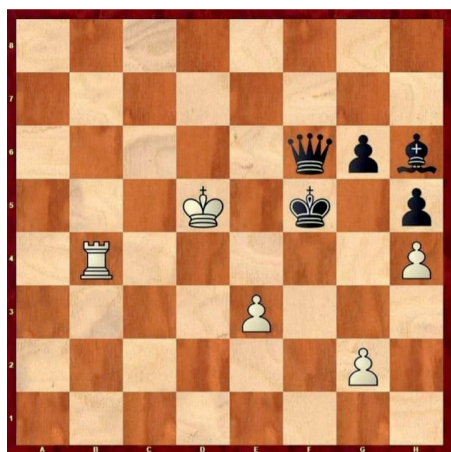

Diagramm az augusztusi számból

SAKK VODA COSTELLE

Az augusztusi számban megjelent feladvány megoldása:

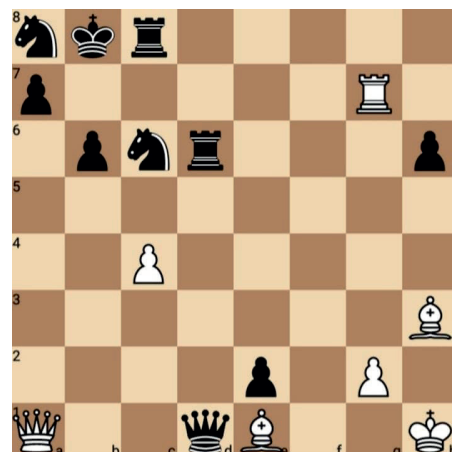
1g4+-hxxg4
2Bf4+!-Fxf4
3e4#)

Megoldás: Vodă Costel

Új feladvány!

A mellékelt ábrán egy sakk diagrammát mutatunk be. A sakk kedvelőit arra kérjük, hogy oldják meg a feladatot, majd a megoldást küldjék el a turism.borsec@gmail.com e-mail címre. A megoldást a következő számban közöljük.

*Bástya=B / Huszár=H / Futó=F / Vezér=V / Király=K. A gyalogot nem jelölük, csak a mezőt ahová lépnek.

A fehér lép, matt 3 lépésből.

ANYAKÖNYVI HÍREK

SZÜLETÉS

Moldován Recsák Róbert Anton 2022.07.05
Hidvéghi Adrienn Beáta 2022.09.07
Vild Adrienn Beáta 2022.09.12

ELHALÁLOZÁS

Fazakas Mátyás 1951.09.19 - 2022.09.01

SZELEKTÍV

HULLADÉKGYŰJTÉS KAPURÓL KAPURA:

- 2022. október 17. hétfő
- 2022. november 21. hétfő

BORSZÉKI POLGÁRMESTERI HIVATAL

Str. Carpați, nr. 6/A

ISSN 1224 - 1709

Felelős szerkesztő: Móga Renáta.

Szerkesztőség: Ballai Erzsébet, Farkas Aladár, Fazakas Emese, Fazakas Mihály Emese, Ferenczy József, Kolbert Tünde, Kovács Júlia, Pethő Csongor, Rádai Botond

Számitógépes szerkesztés: Móga Attila

Nyomda: F&F INTERNATIONAL - Gyergyószentmiklós